

15581

4844/24725

התאחדות נולאי ישוב
הספרייה

החוג הבולאי במועצות האיזוריות

געתון - סולם צור - נעמן

מרץ 1979

ע ל ו ן מ ס ' 2 - 3

פ ת ח ד ב ר

ביקורות חיוביות לרב התקבלו מחברי החוג, עם הופעת עלון מס' 1. עלון זה - בעקבות העלון הקודם - צורתו לא שונתה, אולם הורחב במידת מה, וזאת בגלל החומר הרב שהצטבר.

ציפינו להערות משמעותיות על ליקויים ושינויים - לפחות ביחס לתוכן והואיל וכאלה לא באו, לא נשאר לנו אלא להמשיך במתכון הקודם. מספר נושאים - הפעם - שונים במקצת לעומת העלון הראשון.

מה בעלון הפעם:

1. סקירה קצרה על הנעשה בחוג.
2. ... עם מנהל השרות הבולאי חלק א' מתוך הרצאה שהתקיימה במסגרת החוג בח' פברואר.
3. ... דאר נע באיזורינו. נתונים על השרות המורכב של הדאר ותפקידו
4. האוסף הבולאי, סידורו ועיצובו, חלק ב', מפרי עטו של ה. לוברני מנהריה.
5. רשימה ובה פרוט של 101 נושאים לבחירה, בשביל אספנים מתלכטים.
6. חומר מאלף על תפוצת בולים בעולם. נתונים סטטיסטיים לשנת 1977.
7. הידעת...?
8. חידונים אחדים.
9. הדגמות 20 במספר, לעצוב דפי אלבום.

אנו מאחלים קריאה מהנה, מחכים עתה לתגובתך, הקורא, ונשמח לקבל את הערותך.

המערכת

על הנעשה בחוג

בהתאם לתכנית שהתווינו, מתקיימות "הפגישות הקטנות" בהצלחה לא מבוטלת. מספר פרטים באירועים אלה טעונים שיפור ונקווה כי כן נעשה. עד עתה נערכו הפגישות הקטנות במצובה, לוחמי הגיטאות, מוסד נעמן, סער ובעברון.

כנס גדול יותר (בליל שידור משחק כדורסל) בהשתתפותו של מנהל השרות הבולאי מ. כהן נערך באולם מ.א. געתון בנוכחות 43 חברי החוג. להרצאת האורח אנחנו מקדישים בעלון זה מקום נרחב, והמשכו נפרסם בעלון הבא. אנחנו כאן נסתפק בהערה, כי ההרצאה היתה מאלפת ביותר והסברי מ. כהן ממצים, וכדברי אחד המשתתפים שסיכם באומרו "כושר ההקשבה היה ככושר ההשמעה"! ואכן צדק האיש.

בעקבות החוזר שלנו מה- 11 בפרואר - על פעילותינו העתידה - נודיע בסוף מרץ על אודות תעריכי המשך המפגשים.

תערוכת בולים מטעם השרות הבולאי התקבלה בימים אלה (תודתינו לשרות הבולאי) ותצוגתה תערך במספר ישובים על פי סדר ההזמנות שתתקבלנה.

"שעה טובה ונעימה" עם מנהל השרות הבולאי

קשת רחבה ומקיפה כללה הרצאתו של מ. כהן מנהל השרות הבולאי, בנושאים הקשורים לבולאות, שהתקיימה כאמור לפני ציבור גדול של חברי החוג. הקשבנו לתולדות הדאר החל מתקופת קדומות עד ימינו אנו.

תקצר היריעה בעלון זה למסור את כל התוכן מדברי מ. כהן, שהיו חשובים בשבילנו. הפעם הננו מוסרים כמחצית ההרצאה, והחלק השני נפרסם בעלון הבא ועם הקוראים שליחה.

אלפי שנות דאר

מ. כהן סקר תולדות שרותי הדאר שכבר לפני שלושת אלפים שנה ויותר התנהלו בסין וכן באשור העתיקה. מתקופות במקצת מאוחרות יותר קיימות אסמכתות כפי שזה מתגלה במגילת אסתר, על משלוחי ספרים ממדינה למדינה, פעולות שקשורות היו בארגון שלם ובתנאים אקלימיים קשים, שצויין בפסוק מפורסם "לא גשם, לא שלג ולא חום ישפיעו מלהשלים דרכינו". בהמשך הסקירה סופר לנו כי הבול של היום הינו תולדת התפתחות מהירה של התרבות באירופה החל מהמאות השש-עשרה והשבע עשרה עד ימי הבול הראשון שהונפק באנגליה ב- 1840, וזאת לא לפני ויכוחים והתנגדויות סוערות בציבוריות ובבית הנבחרים האנגלי במשך כ- שלוש שנים, עד אשר הבול אושר סופית. היה זה מהפך משמעותי הואיל ועד תקופת הופעת הבול, הוטלו דמי המשלוח על מקבל הדאר בלבד, בעוד תעריף הדאר שהיה בלתי אחיד בהתחשב במרחקים בוטל כמעט כליל. (הערת מערכת העלון: מספר המכתבים שנשלחו באנגליה ב- 1839 היה 50 מיליון ואחרי "המהפך" ב- 1841=230 מיליון). המענין כי קרוב, אחרי הופעת הבולים הראשונים - כשנה

שנתיים - התגלו ניצנים ראשונים של איסוף בולים מוחתמים.

תקופה זו ולאחריה - עם הופעת הבולים הראשונים - אחד הסממנים של ארץ תרבותית היה השימוש בבולי דאר. ואכן תוך שנים מעטות התפשט "הנגע" הזה ועוד בשנות הארבעים של המאה הקודמת נמצא הכול בשימוש בכ-10 ארצות לרבות ארצות מעבר לים.

הולדת הכול הישראלי

בעיצומן של בעיות רבות ללא פתרון, סמוך לפני קום המדינה ב-1948, לא נשכחו הבולים. כעד שקרוב היה להתרחשויות - מספר מ. כהן - היה בכך חוש היסטורי כלשהוא, להופיע עם מסמך המוני, בתפקיד כ"שליח שקט" שיספר לעולם על ישראל. נבחרה ועדה שטיפלה בכל סבך הבעיות, וחרף מיכשולים אין ספור, הופיעו הבולים הראשונים, צמוד ליום הכרזת המדינה. מניחים כי בולי ישראל הראשונים, הינם תופעה יחידה בעולם שהודפסו בתנאי מחתרת. פרשה בפני עצמה היתה ההתלבטות בענין הגדרת שם המדינה שיודפס בגוף הכול. מ. כהן סבור כי לזכותו של ד. רמז המנוח יאמר היום, שבחירת השם מבחינה היסטורית היתה מוצלחת ביותר.

הנפקת בול: שנתיים ימים

טבעי הדבר שבתקופת התהוות הכול הישראלי הראשון נערמו בעיות שפתרון לקראת ההנפקה היו קשות. לעומת זאת, אם כי במישורים אחרים, למרות ההתפתחות הטכנולוגית המתקדמת, קיימים כיום לדברי מ. כהן - תהליכים מסורבלים - ביורוקרטיים, לא תמיד שליליים כדבריו, בגלל המציאות שנוצרה לקראת הנפקת בול. וכאשר נשאלת השאלה: למה הצורך - בזמן ארוך כל כך כדי להנפיק בול דאר? יש להבהיר כי השרות הבולאי באמת זקוק לשנתיים ימים להכנת בול ישראלי יפה ומסובך. מדברי מ. כהן מסתבר, כי דרישות מבקר המדינה מחייבות המנפיקים למלא אחרי הליכים מסויימים של חתימות ואישורים רבים ועוד כהנה וכהנה. ולהלן יוסבר הפרוט: כל שנתיים פונה השרות הבולאי לציבור ומבקש הצעות להנפקות. ההצעות מועברות לוועדה בינמישרדית המורכבת גם מנציגי ציבור שונים. והשלב הבאים: (1) ועדה לתיכנון הכול (2) העברה לשר התקשורת להחלטה (3) פנייה לציירים (4) מהציירים - לוועדת מומחים שבוחנים הסקיצות (5) חזרה לוועדת מומחים (6) ועדת שרים שמאשרת סופית (תוך אספקטים של בעיות פוליטיות או מוסריות. אחרון השלבים (ולא הקצר ביותר) תהליכים של הכנה והדפסה מורכבים מאוד הזהים להדפסת שטרות כסף. מכל זה ניתן להבין מדוע זקוקים למרחב זמן של שנתיים.

ובול תוך שישה חודשים

והיה ומתהווה מצב פתאומי של הוצאת בול במהרה. קיימת אפשרות להנפיק בול תוך 6 חודשים (בול לא משופר במיוחד) וזאת רק כדי לצאת ידי חובה. מ. כהן מדגיש כי דברים אלה מתרחשים במצבים של לחץ ו"אין ברירה", מקרים אלה "דוחקים לפינה" כל הסירבול של ועדות שונות ומומחים, אולם כל זה באישור מיוחד של הממשלה, הפורום היחיד הרשאי להחליט על הנפקת בול שלא בדרך המקובלת.

ההמשך בעלון הבא.

שרותי דאר נע באזורינו (אזור החוג)

יום יום מתנהל קרוב לביתנו שרות חיוני - כדבר מוכן מאליו - לתושבי ההתישבות העובדת והוא: "דאר נע המופעל ע"י אנשי משרד התקשורת.

מעטים יודעים כי שרות זה מורכב מאוד וזאת ממש מלאכת מופת מבחינת אירגון והפעלה תקינה מתמדת, לאורך מאות ישובים במשך כל ימות השנה, כאשר מאמץ רב מושקע בכך.

350 ישובים לאורך 2,500 ק"מ

באזור פעולת החוג הבולאי שלנו כל הישובים משתייכים לדאר נע פרט לשניים שבהם סוכנויות דאר.

מספרים "יבשים" מאלפים ביותר, שמעתי מפי יעקב אליעד, מנהל שרותי הדאר בצפון. 19 קוים באורך של 2,500 ק"מ משרתים 350 ישובים במרחבי הגליל, רמת הגולן, עמק יזרעל ועד בקעת הירדן פרוסה הרשת. דאר זה מבצע את כל פעולות בתי דאר החל ממכירת בולים וכלה בקבלת חבילות ובמסירתן.

בכל קו מפעילים שרותים אלה שלושה עובדים, שהם נהג קבוע ובסירוגין שני פקידים המתחלפים ביניהם ליד אשנב המכונית מדי שלושה ימים. כשש שעות בממוצע ביום "מבלים" העובדים בדרכם ולא אחת בתנאים קשים וטרדות רבות.

העקרון: שרות לכל ישוב הנאחז בקרקע!

בשל גידול מתמיד של כמויות הדאר ובגלל מחסור בכוח אדם מאומן ומתאים, נערמים קשיים רבים בשרות חיוני נייד זה, ובעיות רבות מטרידות את הנהלת הדאר. למרות כל המכשולים מתגברים ההנהלות והעובדים על הקשיים, והשרות עומד יפב במבחן.

כאשר היקף העבודה היומי של ניידת הדאר בישוב מסויים מחייב שהייה יותר מ- 15 דקות - מוצא בדרך כלל - אותו ישוב ממסגרת הדאר הנע ונפתחת בו סוכנות דואר. כן מסתבר - מדברי י. אליעד - כי העקרון לשרות דאר נע הוא: שלכל ישוב הנאחז בקרקע משתדלים - בהקדם האפשרי - להגיע אליו ויהיה מיקומו אשר יהיה באזור שלנו (של החוג הבולאי) מופעלים ארבעה קוים של הדאר הנע והם:

1. מעלה הגליל, אורכו 163 ק"מ ומשרת 16 ישובים / בסיסו בעכו
2. אשרת, אורכו 113 ק"מ ומשרת 24 ישובים (הקו העמוס ביותר בגליל) בסיסו בעכו.
3. גליל מערבי אורכו 110 ק"מ ומשרת 17 ישובים בסיסו בנהריה
4. בקעת בית הכרם אורכו 151 ק"מ ומשרת 20 ישובים בסיסו בכרמיאל

כתב בז

האוסף הבולאי, סידורו ועיצובו

מאת ה. לוברני - נהריה

חלק ב'

שקידה בעיצוב לפי נושא

אני חוזר על הגדרתי היסודית: כל אחד מפעיל חופשית את דמיונו בעת סידור בוליו. אולם מקובלים כללים שיש בהם להתחשב. אין להסתפק עם סידור לא מבוקר, הואיל ובשל כך עלול להפגע הנושא - תרתי משמע. את הנושא יש לעבד לפי סדר ושיטה. הבולים, החותמות והכלילים יש ללוות בהסברים קצרים, בהתאם למוצגים.

התרשמות

אין צורך להסביר שכל תצוגת בולים, חשיבותה בהתרשמות כללית. כאשר הסוקר - לא איש תחביב, יסכם בגמר התבוננותו כאלבום הבולים, באמירה "נאה ראיתי" משמע כי לפנינו עדות משכנעת, שהמטרה הושגה, וזה אולי עיקרו של דבר.

מספר כללים יסודיים

העיצוב: חייב למזג את שילוב האחידות וההנאה שבו. כתב ההסברים: מתבקש להיות נכון מחולק; לא גדול ולא קטן מדי, וכן מצומצם במילים, והדגש המיוחד: שכותרות ההסברים וכל הבולים בדפים מידותיהם ברוחק מקצי הדפים, יהיו שוות רוח. (ראה התאור בשרטוטים 5-10) מסגרות רקע לבולים: שוות ומדויקות, ללא הבלטה יתרה. תוספות לא בולאיות: ציורים, צילומים או רשימות אישיות שונות מהן יש להישמר במידת האפשר, כלומר לא להוסיף לגוף הסידור של הבולים. העשייה המעשית: במבנה הצורה הרצויה יש להתרכז מזוית ראייה פילטלית בלבד. ועוד; תצוגת הבולים כאלבום אינה מיועדת להשביע שיפוטו של שופט בלבד, כי אם קודם לכן, לסבר עינו של האספן עצמו, ובשל כך לגרום לו לסיפוק כתמורה להתמסרותו ושקידתו.

ולסיכום

בהערות קצרות אלה ניתנת העזרה, כדי להעלאות תחביבו של האספן לרמה נאותה. מוכן מאיליו כי מדי פעם יתעוררו בעיות - תוך הרכבה וסידור - אולם את פתרונם יש למצוא בשיקול רב צדדי ליד האוסף בלבד. רצוי שהאספן יתקשר גם בנושא זה עם אספנים מתקדמים למודי נסיון. הזדמנות טובה לכך, הן פגישות החוג כדי למצוא קשר זה. הערה: החומר לשתי הרשימות מתבסס על פירסומים בכתב עת של אגודת אספני נושאים המופיע בשווייץ.

ריכוז הצעות לפי נושאים

שיטת הנושאים בתחביב הבולאי ברחבי העולם ובישראל התקבלה והתרחבה מאד בשנים האחרונות. להלן רשימה מקיפה שתקל בודאי על חברי החוג בבחירת נושא שיתאים לאופיו, השקפתו והבנתו של הבולאי.

רשימת הנושאים שהובאה כאן, אינה מושלמת ואינה מתיימרת להיות מלאה, אולם יש בה כדי להקל, הואיל ועל פי רב ניתנים הנושאים ל"פרוק" כתת נושאים, כדוגמת תחבורה; שענפיה רבים כגון מכוניות, ספינות קטרים, רכבות, אוירונים ועוד. בספורט: איגרוף, שחיה, אתלטיקה קלה, טניס ועוד. בעלי חיים: כלבים, סוסים, חתולים, דגים וכד'.

עלינו לזכור כי ריבוי הבולים בעולם הינו עצום כ- 8 אלפים מדי שנה ורובם ניתן לשבץ באוספי הנושאים. בדרך כלל ההתלבטות והשיקול דעת של האספן גדולים, אם נוסף כי עד עתה הופיעו בעולם כ- 150 אלף בולים קיימת סכנה של התרחבות ואיבוד מידה, שתתאים לאפשרויות של כל אחד ואחד, בדרג הממוצא כשלנו.

	.35 הוראה	.1 דפוס וינר
.69 עתונות	.36 מגלי עולם	.2 אגרות אוויר
.70 אומות מאוחדות	.37 מלכים - מלכות	.3 צמדות (מכל העולם)
.71 אגוד הדאר יו.פי.יו	.38 רפואה - רופאים	.4 כלילים (מכל העולם)
.72 יום הבול	.39 הצלב האדום	.5 כלילים מישראל
.73 בול על בול	.40 רוקחות	.6 שרותי דאר
.74 דגלים	.41 בעלי פרס נובל	.7 דאר אויר
.75 מטבעות	.42 ספרות וספרים	.8 תורת האקלים
.76 סמלים	.43 אגדות	.9 אסטרונומיה
.77 איכות הסביבה	.44 תיאטרון	.10 חלל
.78 הגנת הטבע	.45 אופרה ויוצריה	.11 הרים
.79 נופים	.46 טלוויזיה ורדיו	.12 מדע האוקיאנוסים
.80 צמחיה	.47 מוסיקה	.13 גיאולוגיה
.81 פרחים	.48 ציור	.14 מאובנים
.82 יערות	.49 פיסול	.15 חיות שנכחדו
.83 חקלאות	.50 ציורי ילדים	.16 ארכיאולוגיה
.84 בעלי חיים	.51 אמנות אירופה	.17 כדור הארץ
.85 סוסים	.52 אמנות אפריקה	.18 הקוטבים (צפוני ודרומי)
.86 כלבים	.53 תלבושות	.19 מפות
.87 ציפרים	.54 ריקודים	.20 מכרות
.88 פרפרים	.55 מסכות	.21 נפט וגז
.89 דגים	.56 מדינאים	.22 פיזיקה
.90 קונכיות וחלזונות	.57 נשים	.23 חשמל
.91 חרקים	.58 ילדים	.24 אוטומציה
.92 ספורט	.59 שואה	.25 תחבורה
.93 ספורט חורף	.60 יודאיקה	.26 מכוניות
.94 ספורט מים	.61 איטלם	.27 רכבות
.95 אתלטיקה קלה	.62 נצרות	.28 רכבת מטרו
.96 כדורגל	.63 בודיזם	.29 קטרים
.97 שחיה	.64 תלדות העמים	.30 אוניות
.98 איגרוף	.65 צבא	.31 אווירונים
.99 ריצות	.66 מלחמה	.32 ארכיטקטורה
.100 תערוכות בולים	.67 כלי נשק	.33 גשרים
.101 שח	.68 משטרה	.34 תיירות

נתונים על הפצת בולים בעולם

על הנפקות בולים בעולם בשנת 1977, הופיעו זה עתה בעתונות הבינלאומית סיכומים מפורטים ומדוייקים שיש בהם כדי ללמוד על תנודות בולטות לעומת שנים קודמות. אין לעיין את הקורא במספרים הרבים והשונים. נעמוד כאן על נתונים - יחסית מעטים - ובמקצת כלליים, שימחישו במידת מה, היקף "העסק" התחביבי יקר ערך זה.

בשנת 1977 "רק" 6850 לעומת 7720 בשנת 1976

224 הוצאות בולים נמנו ברשימות המנפיקות בולים, אין מספר זה זהה כמובן עם מספר המדינות העצמאיות בעולם. עשרות רבות של ארצות ואזורים - שאין להם ממשל עצמי מלא - פשוט "עלו על גבי" אספני העולם וקנו להם שביתה בין הנהלות הדאר בעולם ואף חלק מהם התקבל לאגוד הדאר הבינלאומי. תרומה נוספת לריבוי הגדול של ההוצאות הנו הפיצול בתוך מדינות מוכרות, ונתינת רשות להדפסת בולים לאזורים או בשפות שונות.

בין ה- 224, נמנות עשר ארצות, שהשנה לא הוציאו בולים, והן: בהוטן, ארלנד הצפונית, סקוטיה, וולס, לבנון, מקאו, פנמה - שטח התעלה, - רוס (באנטרקטיס) והאיים סנטפייר-מיקלון. בכל העולם הודפסו 6850 בולים ועוד 562 גליונות זכרון לעומת 1976 הודפסו 7720 בולים ועוד 673 גליונות זכרון.

המספרים הנ"ל מדברים בעד עצמם. בחוגים הפילטליים סבורים כי הירידה בהנפקות קשורה לא במעט בהצפה לא מבוקרת ולא נבונה, שגרמה להשמדת עודפי בולים בארצות שונות.

200 אלף לירות הערך הנקוב

בשנת 1977 חלה ירידה משמעותית בערך הקטלוגי של הבולים והוא פחת לעומת 1976 ב-25%, ירידה מפתיעה מאוד. אולם - למרות זאת - כל הבולים (כולל גליונות זכרון) - ערכם מסתכם השנה "רק" בכ- 200 אלף ל"י לערך.

אין ישראל "מביישת את עצמה" - כדברי מנהל השרות הבולאי - ומקומה "נסבל", 40 בולים בסה"כ ומסווגת גם מבחינת ערכם הקטלוגי של הבולים במקום ה-100, חלפו הזמנים כאשר האספנים החשיבו את מונקו וסאן מרינו כמרבית להדפיס בולים, ואלה הדפיסו עד 50 לשנה לכל היותר. אולם זה שנים מפיצות ארצות מספר, בולים במימדים גדולים ואף יש למצוא ביניהן ארצות אירופאיות. אלה הוצאות בולים של סוחטי כספים שלא במירמה, אלא בצורה לגיטימית, עם רצון להתעשרות קלה, כדוגמת האי ברבודה, ששטחו כעמק עכו באזורינו, עם אוכלוסיה של כ-1000 נפש והדפסת בולים בשנה בסכום של כ-1500 ל"י הכוללים 86 בולים עם 9 גליונות זכרון. ואיי הקומורים עם 72 בולים ועוד 61 (שישים ואחד) גליונות זכרון, שהרוכש אותם חייב ב-2500 ל"י.

ברור כי יש לנו כאן ענין של חוסר קשר בין צרכים פוסטליים סבירים וההדפסות. כן עושות עשרות הוצאות דאר באיים מפורזים על פני אוקיאנוסים ומדינות ננסיות אחרות המוסיפות "לדאוג" לאספנים.

"210 בולים + 16 גליונות זכרון ב- 1400 לירות"

בורונדי בסדר גודל של ישראל מפיצה 210 בולים + 16 גליונות זכרון במחיר של כ- 1400 לירות וגוינאה-ביסאו (כחצי מיליון תושבים עם אחוז לא קטן של עובדי אלילים) "ויבולה" 63 בולים ועוד 64 גליונות זכרון (שיא עולמי) בסכום של קרוב ל-2000 ל"י. והונגריה הנאורה אינה מפגרת אחריהן ומדפיסה 144 בולים ועוד 12 גליונות זכרון, וכך אגב הגיעה מספר בולי הונגריה עד היום לכ-4000, מספר מדהים, שרק ברית המועצות דומה לה, קרוב ל-5000 !!

ולסיכום קצת סטטיסטיקה: הוצאות בולים כולל גליונות זכרון -

1,500.-	ערך בל"י	=	133	טוגו	.1
800.-	ערך בל"י	=	124	ברית המועצות	.2
260.-	ערך בל"י	=	115	פראגוואי	.3
1,350.-	ערך בל"י	=	110	גיאנאה	.4
300.-	ערך בל"י	=	107	קוריאה הצפונית	.5
1,600.-	ערך בל"י	=	101	ממלכת אפריקה המרכזית	.6
330.-	ערך בל"י	=	95	ויטנאם	.7
1200.-	ערך בל"י	=	90	בולגריה	.8
1,200.-	ערך בל"י	=	89	רומניה	.9
240.-	ערך בל"י	=	87	ד.ד.ר	.10
450.-	ערך בל"י	=	86	מונגוליה	.11
750.-	ערך בל"י	=	85	לוב	.12

"ההנפקות בארצות הנחשבות ל"סולידיות"

130.-	ערך בל"י	69	ספרד	.1
420.-	ערך בל"י	60	צרפת	.2
320.-	ערך בל"י	50	שוודיה	.3
280.-	ערך בל"י	45	יוגוסלביה	.4
300.-	ערך בל"י	45	גרמניה המערבית	.5
90.-	ערך בל"י	45	בלגיה	.6
225.-	ערך בל"י	44	יוון	.7
150.-	ערך בל"י	37	איטליה	.8
80.-	ערך בל"י	35	ארצות הברית	.9
180.-	ערך בל"י	29	שווייץ	.10
210.-	ערך בל"י	39	יפן	.11
450.-	ערך בל"י	29	אנגליה	.12
220.-	ערך בל"י	28	הולנד	.13
190.-	ערך בל"י	26	אוסטריה	.14
150.-	ערך בל"י	25	פינלנד	.15
145.-	ערך בל"י	22	נורבגיה	.16
120.-	ערך בל"י	20	דנמרק	.17
150.-	ערך בל"י	21	או"מ ניורק וג'נבה	.18
75.-	ערך בל"י	19	קפריסין	.19
50.-	ערך בל"י	8	איסלנד	.20
?	ערך בל"י	6	אנגולה	.21

ארצות השכנות לישראל: לבנון 0 ירדן 25 מצרים 32 סוריה 36 אירק 38

נמסר ע"י בז

.... שב- 41 ארצות בלבד (גם בישראל) שנת ההדפסה מופיעה בכל הנפקה של הבולים. עוד 45 ארצות נוהגות לציין שנת הדפסה על בוליהן בפרקי זמן בלתי סדירים. למרות פנייתם התקיפה של התאחדות הוצאות הקטלוגים הבינלאומית בנידון, כ- 140 ארצות מסרבות לעשות כן.

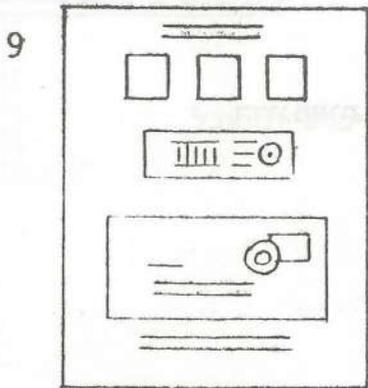
... שבעולם הודפסו 55 בולים בלבד בנושא המטרו (רכבת תחתית) ב- 15 ארצות. מתוך 55 הבולים 33 הופיעו בברית המועצות.

... שהבולאי היפני - בממוצע - אוסף 5 צורות איסוף והן: אחת ארץ חוץ (2 נושא כלשהוא ו- 3 הוצאות מקומיות של ארצו הוא. (בולים, גלויות, מכתבים רשומים ועוד).

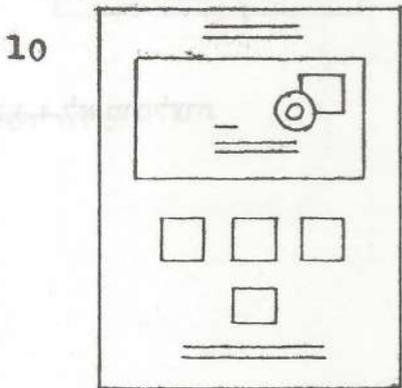
... שבולי סין נמכרים ללא דבק בארצם לעומת הבולים המופצים בחו"ל שהם מרוחים בדבק. לכן בבתי הדאר בסין מוכן דבק נוזלי לשולחי המכתבים.

פינת החידון

- (1) היכן ומתי הודפסו בולי זכרון ראשונים?
 - (2) היכן ומתי הופיע על בול בפעם הראשונה בהמות (היפופוטמוס)?
 - (3) ב- 1965 הודפס בול ובו צלב קרס - איזו מדינה הוציאה בול זה?
 - (4) בול אבל ראשון מתי והיכן הופיע?
 - (5) באיזו שנה הופיעו בולים ראשונים עם שינון?
- פרסים - בעלי שימוש בולאי - מובטחים לפותרים!
- הכתובת למשלוח תשובות: בן יצחק זלמן, קיבוץ עברון ד.ג. אשרת

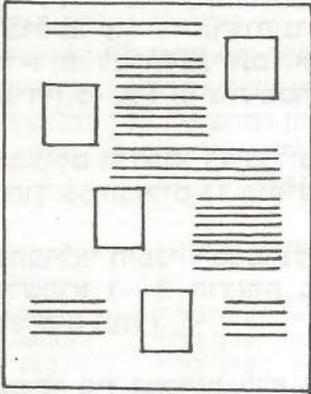

הרכב נכון

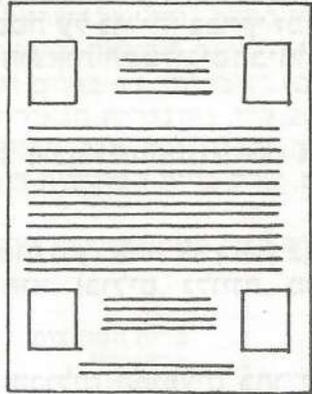

החלק העליון מודגש מדי

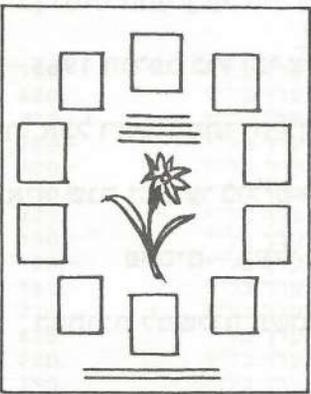
1

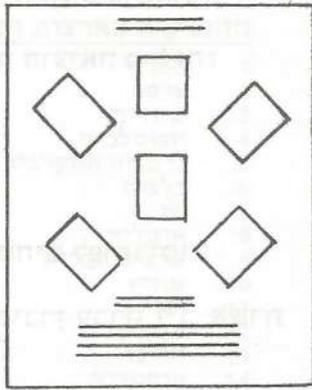
2

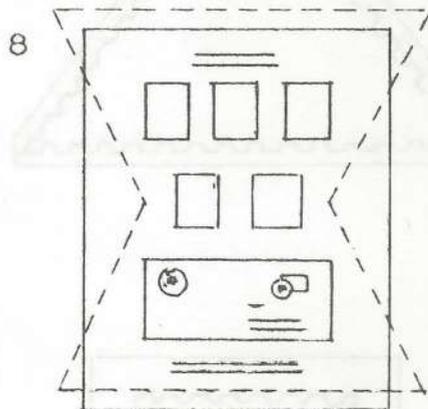
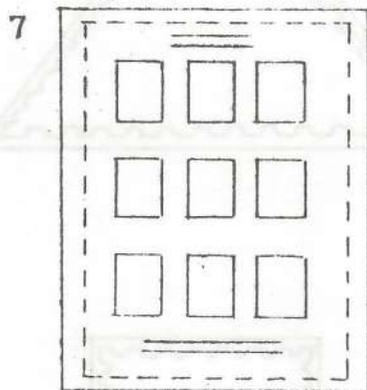
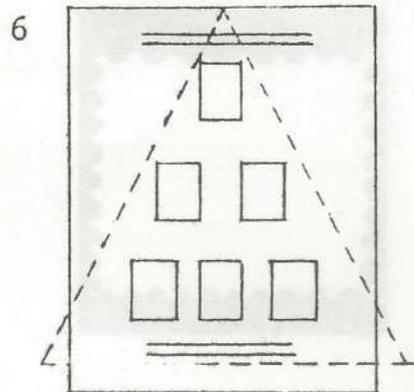
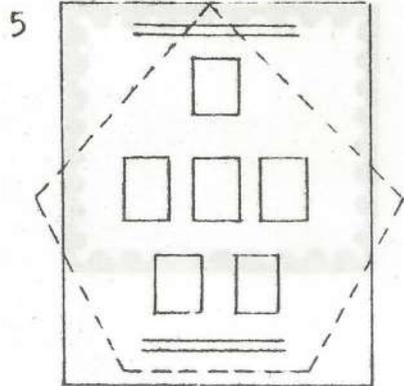
3

4

הדוגמאות הב"ל 4,3,2,1 לא מומלצות

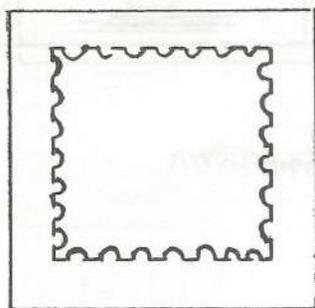
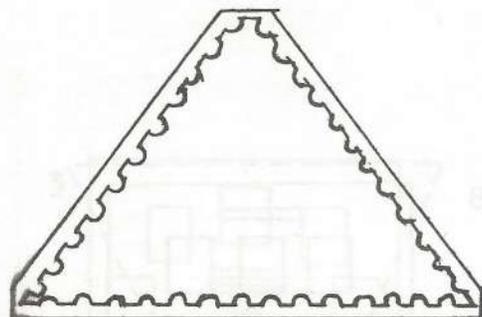
סידור דפים נכון שימושי ומקובל

1137

1137

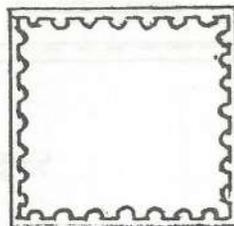
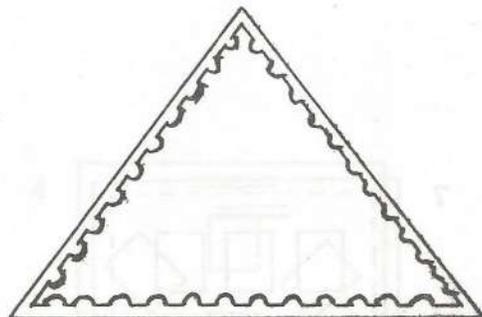
המסמך נמצא לשימוש פרטי. אין להעתיק, לשלוח או לפרסם.

15

לא נכון

16

נכון

השטח הצר, סביב הבול, עד קו החיצון של רקע המסגרת.